

5 ZDRAVSTVENO VARSTVO NA PRIMARNI RAVNI

5.2 PATRONAŽNO ZDRAVSTVENO VARSTVO

Patronažne medicinske sestre so leta 2013 opravile 1.140.302 obiska, od tega 922.013 (80,9 %) kurativnih obiskov in 218.289 (19,1 %) preventivnih. V primerjavi z letom 2004 je število obiskov na 1.000 prebivalcev leta 2013 skoraj enako, vendar se je spremenilo razmerje med številom preventivnih in kurativnih obiskov, in sicer v korist kurativnih obravnjav.

Preventivna dejavnost je primarno poslanstvo patronažnega varstva. V praksi se preventivna in kurativna dejavnost med seboj prepletata, vendar je delovanje patronažne medicinske sestre prvenstveno preventivno orientirano. Stroka zagovarja stališče, da naj bi bil minimalni delež preventivne dejavnosti 40 %, čeprav podatki govorijo drugače. Med številne dejavnike, ki spreminjajo potrebo po zdravstveni negi pacientov na domu, vsekakor sodijo staranje prebivalstva, slabšanje socialno-ekonomskih razmer in težnja po čim hitrejšem odpuščanju iz bolnišnic. Vse bolj je prisotna tudi potreba po dolgotrajni in paliativni zdravstveni negi na domu.

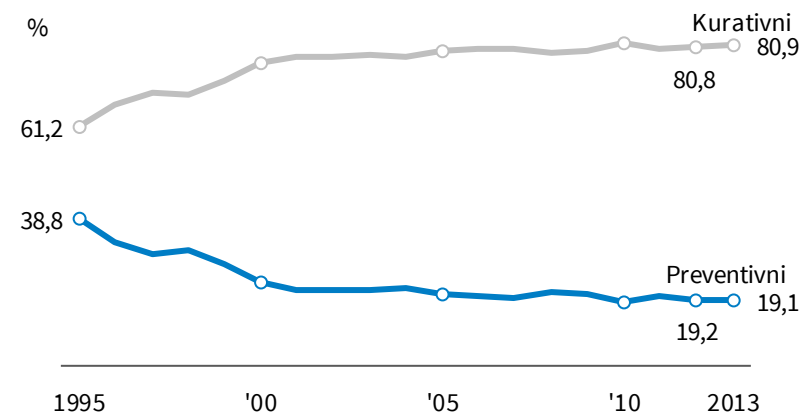
Kurativni obiski se v patronažni dejavnosti izvajajo po naročilu pacientovega izbranega zdravnika. Vrsto storitev in število obiskov pri posameznem pacientu patronažni medicinski sestri določi in predpiše zdravnik. Preventivno dejavnost izvaja patronažna medicinska sestra samostojno in po lastni presoji. Pri tem se opira na Pravilnik za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni in na Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja.

V desetletnem obdobju se je število vseh obiskov povečalo za 2,2 %. V patronažni dejavnosti so vsi preventivni in vsi prvi kurativni obiski v domeni diplomirane medicinske sestre. V letu 2013 je bilo teh obiskov slabih 25 %. Diplomirana medicinska sestra ob prvem kurativnem obisku oceni pacientovo zdravstveno stanje in pripravi negovalni načrt. Po presoji diplomirane medicinske sestre se v nadaljnje obravnave pacienta lahko vključi tudi zdravstveni tehnik, katerega vključitev je pogojena z zahtevnostjo zdravstvene nege in njegovimi kompetencami. Zato ponovne kurativne obiske, ki predstavljajo večino vseh obiskov v patronažni

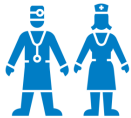
dejavnosti, lahko izvajajo zdravstveni tehniki, vendar le, če so obravnave skladne z njihovimi aktivnostmi in kompetencami.

Delež preventivne dejavnosti se po letu 1995 počasi, vendar vztrajno zmanjšuje, nasprotno se delež kurativne dejavnosti povečuje. V desetih letih se je število preventivnih obiskov znižalo za 10,6 %, število kurativnih obiskov pa povečalo za 5,8 %.

5.2 Graf 1: Preventivni in kurativni obiski v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, Slovenija, 1995–2013

Vir: Statistično poročilo o delu patronažnega varstva, Obr. 8,95

5.2 Tabela 1: Zdravstveno osebje in obiski v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, Slovenija, 2004–2013

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zdravstveno osebje¹⁾										
DMS ²⁾	582,0	630,7	662,7	660,8	658,3	656,4	669,8	671,8	674,1	673,7
TZN ³⁾	184,0	183,8	152,0	153,5	146,0	160,5	131,9	136,5	139,7	133,9
Ostali ⁴⁾	10,0	10,0	10,0	6,0	9,0	8,0	7,0	7,0	7,0	8,0
SKUPAJ	776,0	824,5	824,7	820,3	813,3	824,9	808,7	815,3	820,8	815,6
Št. preb. na DMS	3.431,3	3.172,8	3.030,8	3.056,0	3.098,0	3.111,4	3.059,5	3.055,2	3.050,4	3.056,4
Št. preb. na TZN	10.853,3	10.887,5	13.213,9	13.070,6	13.968,5	12.724,8	15.536,5	15.036,6	14.719,1	15.378,0
Št. preb. na zaposlenega	2.573,5	2.427,1	2.435,5	2.461,8	2.507,6	2.475,9	2.534,0	2.517,5	2.505,2	2.524,7
Št. obiskov na zaposlenega	1.437,4	1.343,4	1.384,4	1.410,0	1.427,5	1.399,9	1.500,4	1.404,3	1.390,9	1.398,1
Št. storitev na zaposlenega	1.618,8	1.546,9	1.571,4	1.548,0	1.682,1	1.701,2	1.817,4	1.693,5	1.678,8	1.703,8
Število obiskov										
Preventivni obiski	244.152	227.706	228.646	226.768	241.956	236.521	225.447	227.613	218.940	218.289
Kurativni obiski	871.300	879.912	913.089	929.870	918.992	918.216	987.921	917.337	922.717	922.013
SKUPAJ	1.115.452	1.107.618	1.141.735	1.156.638	1.160.948	1.154.737	1.213.368	1.144.950	1.141.657	1.140.302
Na 1.000 prebivalcev										
Preventivni obiski	122,3	113,8	113,8	112,3	118,6	115,8	110,0	110,9	106,5	106,0
Kurativni obiski	436,3	439,7	454,6	460,5	450,6	449,6	482,1	446,9	448,7	447,8
SKUPAJ	558,6	553,5	568,4	572,8	569,3	565,4	592,1	557,8	555,2	553,8

¹⁾ V Statističnem poročilu o delu patronažnega varstva se zdravstveno osebje spremlja glede na opravljeno delo, zato ga tako prikazujemo tudi v tabeli.

²⁾ DMS: diplomirane medicinske sestre, višje medicinske sestre, medicinske sestre s fakultetno izobrazbo

³⁾ TZN: medicinske sestre in zdravstveni tehniki s srednješolsko izobrazbo, babice

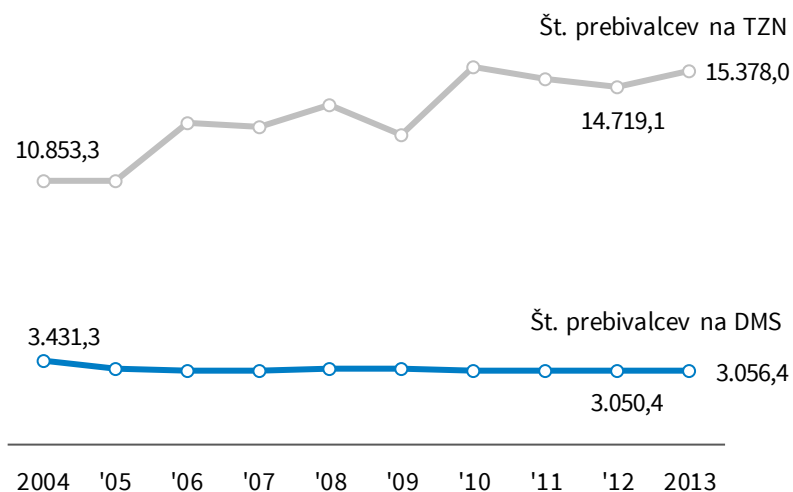
⁴⁾ Ostali: ostali zaposleni v dejavnosti patronažnega varstva (fizioterapevti, delovni terapevti, bolničarji, socialni delavci)

Vir: Statistično poročilo o delu patronažnega varstva, Obr. 8,95

V opazovanem obdobju gibanje obiskov v patronažnem varstvu ni bilo sorazmerno s povečevanjem števila zaposlenih. Število obiskov na zaposlenega v letu 2004 je večje kot v letu 2013 kljub temu, da je bilo v patronažnem varstvu 2004 zaposlenih 40 oseb manj kot leta 2013.

5.2 Graf 2: Preskrbljenost z zdravstvenim osebjem v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, Slovenija, 2004–2013

Vir: Statistično poročilo o delu patronažnega varstva, Obr. 8,95

V desetletnem obdobju je število zaposlenih v patronažnem varstvu naraslo za 5 %, vendar zgolj na račun krepitve poklicne skupine diplomiranih medicinskih sester. V letu 2013 je njihov delež znašal 83 %. Število zdravstvenih tehnikov se je v opazovanem obdobju opazno zmanjšalo, posledično se je spremenilo razmerje med poklicnima skupinama.

5.2 Tabela 2: Obiski v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, Slovenija, 2013

	Število obiskov			Št. ponovnih/prvi obisk	Na 1.000 prebivalcev	
	Prvi	Ponovni	SKUPAJ		Prvi	SKUPAJ
Preventivni obiski	103.046	115.243	218.289	1,1	50,0	106,0
Kurativni obiski	61.170	860.843	922.013	14,1	29,7	447,8
SKUPAJ	164.216	976.086	1.140.302	5,9	79,8	553,8

Vir: Statistično poročilo o delu patronažnega varstva, Obr. 8,95

5.2 Tabela 3: Preventivni obiski v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po varovancih, Slovenija, 2013

Varovanci po skupinah	Število	%
Novorojenčki	89.395	41,0
Kronični bolniki in ostali bolniki	38.289	17,5
Otročnice	35.844	16,4
Dojenčki	19.220	8,8
Starostniki	11.838	5,4
Otroci 1-6 let	5.962	2,7
Diabetiki	4.566	2,1
Rakavi bolniki	4.152	1,9
Nosečnice	3.150	1,4
Invalidi	2.625	1,2
Duševni bolniki	1.736	0,8
Ostali varovanci	972	0,4
Bolniki s kisikom	466	0,2
TBC bolniki	38	0,0
Šolarji	36	0,0
SKUPAJ	218.289	100,0

Vir: Statistično poročilo o delu patronažnega varstva, Obr. 8,95

V letu 2013 je bil pretežni del (66 %) vseh preventivnih obiskov v patronažni dejavnosti namenjen obravnavi novorojenčkov, otročnic in dojenčkov, medtem ko se preventivni obiski pri drugih upravičencih zmanjšujejo. Na spreminjanje vsebine preventivne patronažne dejavnosti kažejo tudi podatki za obdobje zadnjih desetih let. Opažamo upad opravljenih preventivnih obiskov pri kroničnih bolnikih in starostnikih, in to kljub povečevanju števila starostnikov in posledično tudi kroničnih bolnikov.

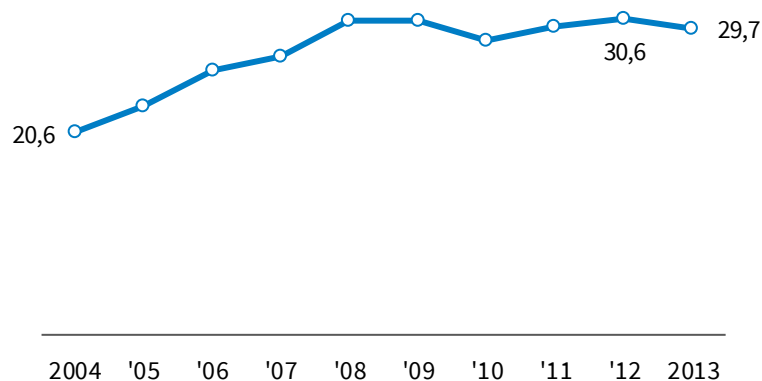
5.2 Tabela 4: Prvi kurativni obiski v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po starostnih skupinah, Slovenija, 2013

	Število			Na 1.000 prebivalcev		
	Moški	Ženske	SKUPAJ	Moški	Ženske	SKUPAJ
< 1 leto	229	238	467	20,7	22,9	21,8
1-6	72	46	118	1,1	0,7	0,9
7-14	40	32	72	0,5	0,4	0,5
15-24	165	207	372	1,5	2,0	1,8
25-49	1.255	1.391	2.646	3,2	3,9	3,5
50-59	2.134	2.096	4.230	13,8	13,9	13,9
60-69	3.722	3.774	7.496	32,5	31,4	31,9
70-74	3.983	5.921	9.904	99,0	117,5	109,3
75+	10.815	25.050	35.865	187,8	227,5	213,9
SKUPAJ	22.415	38.755	61.170	22,0	37,3	29,7

Vir: Statistično poročilo o delu patronažnega varstva, Obr. 8,95

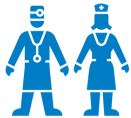
5.2 Graf 3: Prvi kurativni obiski v dejavnosti patronažnega varstva, Slovenija, 2004–2013

na 1.000 prebivalcev

Vir: Statistično poročilo o delu patronažnega varstva, Obr. 8,95

Porast prvih kurativnih obiskov se je v letu 2010 zaustavil. Opaziti je, da se med obravnavanimi pacienti v patronažni dejavnosti povečuje delež starejših. V letu 2004 je bilo v sklopu prvih kurativnih obiskov 48 % pacientov že starih 75 let in več. Leta 2013 je bilo takih 59 %, med njimi je bilo 40 % več žensk kot moških.

5.2 Tabela 5: Vzroki za prve kurativne obiske v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po poglavjih MKB-10, Slovenija, 2013

Poglavje MKB-10			Število	%
I.	Nekatere infekcijske in parazitarne bolezni	A00-B99	224	0,4
II.	Neoplazme	C00-D48	5.146	8,4
III.	Bolezni krvi in krvotvornih organov	D50-D89	4.620	7,6
IV.	Endokrine, prehranske in presnovne bolezni ¹⁾	E00-E90	3.492	5,7
V.	Duševne in vedenjske motnje	F00-F99	2.008	3,3
VI.	Bolezni živčevja	G00-G99	2.221	3,6
VII.	Bolezni očesa in adneksov	H00-H59	251	0,4
VIII.	Bolezni ušesa in mastoida	H60-H95	96	0,2
IX.	Bolezni obtočil	I00-I99	14.872	24,3
X.	Bolezni dihal	J00-J99	2.587	4,2
XI.	Bolezni prebavil	K00-K93	1.768	2,9
XII.	Bolezni kože in podkožja	L00-L99	9.522	15,6
XIII.	Bolezni mišičnoskeletnega sistema in vezivnega tkiva	M00-M99	8.142	13,3
XIV.	Bolezni sečil in spolovil	N00-N99	1.523	2,5
XV.	Nosečnost, porod in poporodno obdobje	O00-O99	279	0,5
XVI.	Stanja, ki izvirajo v perinatalnem obdobju	P00-P96	112	0,2
XVII.	Prirojene malform., deformacije in kromos. nenormalnosti	Q00-Q99	26	0,0
XVIII.	Simptomi, znaki ter nenorm. izvidi, neuvrščeni drugje	R00-R99	444	0,7
XIX.	Poškodbe in zastrupitve	S00-T98	2.972	4,9
XXI.	Dejavniki, ki vplivajo na zdr. stanje in na stik z zdr. službo	Z00-Z99	865	1,4
SKUPAJ			61.170	100

¹⁾ Podatki se nanašajo pretežno na sladkorno bolezen E10–E14.

Vir: Statistično poročilo o delu patronažnega varstva, Obr. 8,95

Bolezni obtočil so od leta 2004 najpogostejši razlog za obisk patronažnih medicinskih sester na bolnikovem domu. V letu 2013 jim sledijo bolezni kože in podkožja ter bolezni mišičnoskeletnega sistema in vezivnega tkiva. Postopno se povečuje število patronažnih obravnav zaradi neoplazem. Navedene bolezenske skupine kot najpogostejši razlogi za obisk patronažne medicinske sestre sovpadajo s starostno strukturo obravnavanih pacientov.

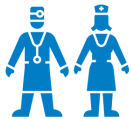
5.2 Tabela 6: Vrste strokovnih storitev pri kurativnih obiskih v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, Slovenija, 2013

Vrsta strokovnih storitev	Število	%
Preveza	576.224	41,5
Poučevanje	154.370	11,1
Odvzem laboratorijskega materiala	138.973	10,0
Merjenje venoznega krvnega pritiska	119.860	8,6
Aplikacija injekcije	109.849	7,9
Ostali postopki	86.767	6,2
Ostali posegi	75.384	5,4
Osebna higiena in urejanje	45.111	3,2
Nega stome	25.978	1,9
Preprečevanje nastanka preležanin	24.413	1,8
Kopanje	9.960	0,7
Razgibavanje	9.673	0,7
Aplikacija infuzije	4.658	0,3
Kateterizacija in menjava urinskega katetra pri ženskah	3.569	0,3
Nega umirajočega	2.473	0,2
Aplikacije klizme	2.332	0,2
SKUPAJ	1.389.594	100,0

Vir: Statistično poročilo o delu patronažnega varstva, Obr. 8,95

Podatki kažejo, da so preveze že vrsto let najpogosteje izvedena strokovna storitev v patronažni dejavnosti. Sledita jim poučevanje in odvzem materiala za laboratorijske preiskave. Na 1.000 prebivalcev je bilo leta 2013 opravljenih 675 strokovnih storitev.

REGIONALNE PRIMERJAVE

5.2 Tabela 7: Zdravstveno osebje v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po zdravstvenih regijah, Slovenija, 2013

	Celje	Nova Gorica	Koper	Kranj	Ljubljana	Maribor	Murska Sobota	Novo mesto	Ravne	SLOVENIJA
Zdravstveno osebje¹⁾										
DMS ²⁾	83,5	36,3	45,5	70,0	208,0	114,0	32,0	54,4	30,0	673,7
TZN ³⁾	36,0	-	10,4	3,0	43,0	21,0	18,0	1,0	1,5	133,9
Ostali ⁴⁾	3,0	3,0	-	-	1,0	1,0	-	-	-	8,0
SKUPAJ	122,5	39,3	55,9	73,0	252,0	136,0	50,0	55,4	31,5	815,6
Št. preb. na DMS	3.619,9	2.816,6	3.250,7	2.913,2	3.125,5	2.831,1	3.677,3	2.579,1	2.398,2	3.056,4
Št. preb. na TZN	8.396,1	-	14.221,6	67.975,3	15.118,8	15.369,0	6.537,5	140.304,0	47.963,3	15.378,0
Št. preb. na zaposlenega	2.467,4	2.601,6	2.645,9	2.793,5	2.579,8	2.373,1	2.353,5	2.532,6	2.284,0	2.524,7
Št. obiskov na zaposlenega	1.515,4	1.456,6	1.265,4	1.334,1	1.283,1	1.554,0	1.545,7	1.414,7	1.236,5	1.398,1
Št. storitev na zaposlenega	1.927,2	1.316,2	1.593,7	2.225,5	1.435,5	1.794,8	1.696,9	1.452,2	2.510,9	1.703,8

¹⁾ V Statističnem poročilu o delu patronažnega varstva se zdravstveno osebje spremlja glede na opravljeno delo, zato o ga tako prikazujemo tudi v tabeli.

²⁾ DMS: diplomirane medicinske sestre, višje medicinske sestre, medicinske sestre s fakultetno izobrazbo

³⁾ TZN: medicinske sestre in zdravstveni tehniki s srednješolsko izobrazbo, babice

⁴⁾ Ostali: ostali zaposleni v dejavnosti patronažnega varstva (fizioterapevti, delovni terapevti, bolničarji, socialni delavci)

Vir: Statistično poročilo o delu patronažnega varstva, Obr. 8,95

Patronažno varstvo Slovenije je po posameznih zdravstvenih regijah zelo različno, tako po strukturi kot po številu zaposlenih. V zdravstvenih regijah Nova Gorica, Ravne, Novo mesto in Kranj je bilo zaposlovanje zdravstvenih tehnikov v preteklosti pomanjkljivo, saj jih skorajda niso zaposlovali. Po podatkih sodeč se v letu 2013 stanje ni bistveno spremenilo.

5.2 Tabela 8: Obiski v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po zdravstvenih regijah, Slovenija, 2013

	Celje	Nova Gorica	Koper	Kranj	Ljubljana	Maribor	Murska Sobota	Novo mesto	Ravne	SLOVENIJA
Preventivni obiski										
Prvi	13.995	5.775	8.011	8.908	30.743	19.492	4.651	5.574	5.897	103.046
Ponovni	16.333	5.728	9.054	11.731	35.740	19.874	5.866	6.208	4.709	115.243
SKUPAJ	30.328	11.503	17.065	20.639	66.483	39.366	10.517	11.782	10.606	218.289
Kurativni obiski										
Prvi	10.367	4.379	3.351	6.160	14.646	8.335	4.115	5.951	3.866	61.170
Ponovni	144.937	41.363	50.319	70.589	242.216	163.647	62.652	60.643	24.477	860.843
SKUPAJ	155.304	45.742	53.670	76.749	256.862	171.982	66.767	66.594	28.343	922.013
SKUPAJ VSI OBISKI	185.632	57.245	70.735	97.388	323.345	211.348	77.284	78.376	38.949	1.140.302
Št. ponovnih na 1 prvi obisk										
Preventivni obiski	1,2	1,0	1,1	1,3	1,2	1,0	1,3	1,1	0,8	1,1
Kurativni obiski	14,0	9,4	15,0	11,5	16,5	19,6	15,2	10,2	6,3	14,1
SKUPAJ	6,6	4,6	5,2	5,5	6,1	6,6	7,8	5,8	3,0	5,9
Obiski na 1.000 prebivalcev										
Preventivni obiski	100,3	112,5	115,4	101,2	102,3	122,0	89,4	84,0	147,4	106,0
Kurativni obiski	513,8	447,4	362,9	376,4	395,1	532,9	567,4	474,6	394,0	447,8
SKUPAJ	614,1	559,9	478,2	477,6	497,4	654,8	656,8	558,6	541,4	553,8

Vir: Statistično poročilo o delu patronažnega varstva, Obr. 8,95

Iz podatkov so razvidne regijske razlike v vsebini in izvajanju patronažnih dejavnosti, pa tudi v številu prvih in ponovnih kurativnih obiskov ter v razmerju med njimi. V zdravstveni regiji Maribor opravijo 20 ponovnih obiskov na enega prvega kurativnega, v zdravstveni regiji Ravne pa obravnavo pacienta na domu v povprečju zaključijo že po 6 ponovnih obiskih.

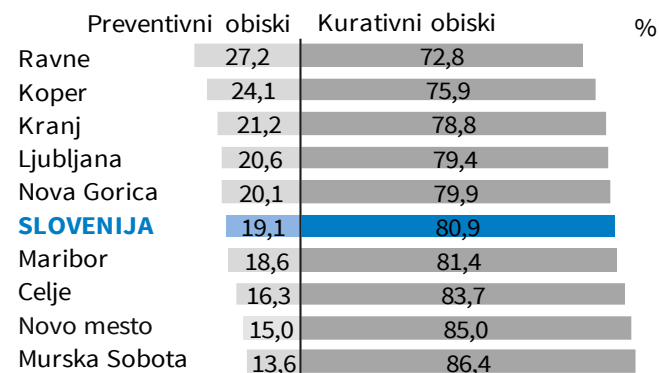

5.2 Tabela 9: Preventivni obiski v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po varovancih in zdravstvenih regijah, Slovenija, 2013

Varovanci po skupinah	Celje	Nova Gorica	Koper	Kranj	Ljubljana	Maribor	Murska Sobota	Novo mesto	Ravne	SLOVENIJA
Novorojenčki	11.450	4.921	6.851	8.726	29.820	15.570	4.881	4.922	2.254	89.395
Dojenčki	4.103	470	1.205	2.325	5.805	2.903	400	1.092	917	19.220
Otroci 1-6 let	1.392	217	438	401	1.463	1.502	249	71	229	5.962
Šolarji	13	-	2	2	5	7	-	2	5	36
Nosečnice	236	62	405	145	640	1.205	140	242	75	3.150
Otročnice	4.197	1.822	2.419	3.658	12.491	5.514	1.825	2.744	1.174	35.844
Starostniki	2.047	220	853	789	2.163	3.489	1.218	517	542	11.838
Rakavi bolniki	453	226	366	421	1.159	679	237	215	396	4.152
TBC bolniki	7	2	7	4	8	2	5	1	2	38
Bolniki s kisikom	72	7	31	65	172	69	12	11	27	466
Duševni bolniki	170	118	259	100	613	211	82	49	134	1.736
Diabetiki	544	234	515	403	1.391	732	220	151	376	4.566
Invalidi	363	109	378	177	886	273	134	175	130	2.625
Kronični bolniki in ostali bolniki	5.173	2.965	3.253	3.383	9.571	7.044	1.059	1.548	4.293	38.289
Ostali varovanci	108	130	83	40	296	166	55	42	52	972
SKUPAJ	30.328	11.503	17.065	20.639	66.483	39.366	10.517	11.782	10.606	218.289

Vir: Statistično poročilo o delu patronažnega varstva, Obr. 8,95

5.2 Graf 4: Preventivni in kurativni obiski v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po zdravstvenih regijah, Slovenija, 2013

V desetletnem obdobju 2004–2013 zdravstvena regija Ravne prednjači po obsegu opravljene preventivne dejavnosti v patronažnem varstvu. Najmanj preventivne dejavnosti je bilo v tem obdobju opravljene v zdravstvenih regijah Murska Sobota in Novo mesto.

Vir: Statistično poročilo o delu patronažnega varstva, Obr. 8,95

5.2 Tabela 10: Prvi kurativni obiski v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po starostnih skupinah, Slovenija, 2013

	Celje	Nova Gorica	Koper	Kranj	Ljubljana	Maribor	Murska Sobota	Novo mesto	Ravne	SLOVENIJA
Število obiskov										
< 1 leto	76	41	41	88	107	85	5	11	13	467
1-6	20	12	4	9	22	25	1	19	6	118
7-14	11	8	4	11	20	7	2	9	-	72
15-24	35	10	10	14	216	48	14	16	9	372
25-49	377	114	138	204	596	637	207	255	118	2.646
50-59	588	233	224	371	1.213	830	339	238	194	4.230
60-69	1.301	400	374	916	1.561	1.247	714	550	433	7.496
70-74	1.172	467	348	674	4.290	1.159	527	659	608	9.904
75+	6.787	3.094	2.208	3.873	6.621	4.297	2.306	4.194	2.485	35.865
SKUPAJ	10.367	4.379	3.351	6.160	14.646	8.335	4.115	5.951	3.866	61.170
Na 1.000 prebivalcev										
< 1 leto	24,5	37,7	27,6	39,6	14,4	29,7	5,0	6,9	18,7	21,8
1-6	1,1	1,9	0,4	0,7	0,5	1,4	0,2	2,0	1,4	0,9
7-14	0,5	1,1	0,4	0,7	0,4	0,3	0,2	0,8	-	0,5
15-24	1,2	1,1	0,8	0,7	3,0	1,4	1,3	1,1	1,3	1,8
25-49	3,4	3,2	2,5	2,8	2,5	5,4	4,9	4,9	4,5	3,5
50-59	12,6	15,1	9,7	12,9	13,3	16,9	18,4	11,2	16,7	13,9
60-69	37,4	32,7	20,7	40,4	22,2	32,2	46,9	38,1	52,1	31,9
70-74	90,1	93,1	51,9	75,0	156,8	76,3	96,8	116,9	186,4	109,3
75+	289,3	317,0	175,4	228,1	126,7	162,4	235,5	383,7	452,5	213,9
SKUPAJ	34,3	42,8	22,7	30,2	22,5	25,8	35,0	42,4	53,7	29,7

Vir: Statistično poročilo o delu patronažnega varstva, Obr. 8,95

5.2 Tabela 11: Vzroki za prve kurativne obiske v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po poglavjih MKB-10 in zdravstvenih regijah, Slovenija, 2013

Poglavje MKB-10-AM			Celje	Nova Gorica	Koper	Kranj	Ljubljana	Maribor	Murska Sobota	Novo mesto	Ravne	SLOVENIJA
I.	Nekatere infekcijske in parazitarne bolezni	A00-B99	12	27	25	39	85	4	8	12	12	224
II.	Neoplazme	C00-D48	729	336	276	716	1.232	528	315	488	526	5.146
III.	Bolezni krvi in krvotvornih organov	D50-D89	790	186	341	318	1.071	513	360	500	541	4.620
IV.	Endokrine, prehranske in presnovne bolezni ¹⁾	E00-E89	455	166	240	491	980	352	217	207	384	3.492
V.	Duševne in vedenjske motnje	F00-F99	451	84	115	294	552	110	127	100	175	2.008
VI.	Bolezni živčevja	G00-G99	388	390	50	192	416	368	203	157	57	2.221
VII.	Bolezni očesa in adneksov	H00-H59	87	2	7	7	132	4	4	-	8	251
VIII.	Bolezni ušesa in mastoida	H60-H95	29	13	4	8	20	2	5	4	11	96
IX.	Bolezni obtočil	I00-I99	2.013	978	789	1.642	3.829	1.836	894	1.731	1.160	14.872
X.	Bolezni dihal	J00-J99	1.153	144	108	154	654	126	80	81	87	2.587
XI.	Bolezni prebavil	K00-K93	385	149	90	197	449	207	77	149	65	1.768
XII.	Bolezni kože in podkožja	L00-L99	1.202	698	410	995	1.981	1.956	448	1.704	128	9.522
XIII.	Bolezni mišičnoskeletnega sistema in vez. tkiva	M00-M99	1.194	787	430	573	1.816	1.358	851	515	618	8.142
XIV.	Bolezni sečil in spolovil	N00-N99	428	86	150	128	445	126	72	59	29	1.523
XV.	Nosečnost, porod in poporodno obdobje	O00-O99	49	3	16	37	45	111	5	10	3	279
XVI.	Stanja, ki izvirajo v perinatalnem obdobju	P00-P96	33	5	3	26	33	8	-	2	2	112
XVII.	Prirojene malform., deformacije, krom. nenor.	Q00-Q99	3	-	1	4	10	1	4	2	1	26
XVIII.	Simptomi, znaki, nenorm. izvidi, neuvrščeni drugje	R00-R99	20	62	103	30	123	48	43	13	2	444
XIX.	Poškodbe in zastrupitve	S00-T98	738	220	178	252	611	503	232	187	51	2.972
XXI.	Dej., ki vplivajo na zdr. stanje, stik z zdr. službo	Z00-Z99	208	43	15	57	162	174	170	30	6	865
SKUPAJ			10.367	4.379	3.351	6.160	14.646	8.335	4.115	5.951	3.866	61.170

¹⁾ Podatki se nanašajo pretežno na sladkorno bolezen E10–E14.

Vir: Statistično poročilo o delu patronažnega varstva, Obr. 8,95

5.2 Tabela 12: **Vrste strokovnih storitev pri kurativnih obiskih v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po zdravstvenih regijah, Slovenija, 2013**

Vrsta strokovnih storitev	Celje	Nova Gorica	Koper	Kranj	Ljubljana	Maribor	Murska Sobota	Novo mesto	Ravne	SLOVENIJA
Osebna higiena in urejanje	17.202	105	1.264	9.817	7.802	4.951	759	632	2.579	45.111
Kopanje	4.687	21	183	1.139	1.808	1.025	358	414	325	9.960
Nega umirajočega	363	27	77	239	503	872	15	64	313	2.473
Preprečevanje nastanka preležanin	3.344	99	435	5.066	6.324	5.389	969	880	1.907	24.413
Poučevanje	16.232	1.304	23.645	24.998	48.059	17.671	3.018	3.549	15.894	154.370
Nega stome	4.941	446	1.963	2.555	6.555	5.363	1.268	2.308	579	25.978
Ostali postopki	6.685	2.199	4.204	22.737	27.782	7.967	2.790	2.083	10.320	86.767
Aplikacija injekcije	20.240	3.139	4.263	7.737	13.086	44.876	10.235	4.178	2.095	109.849
Aplikacija infuzije	1.076	696	152	643	803	451	550	165	122	4.658
Preveza	86.359	31.727	34.791	57.448	138.248	111.851	55.758	42.133	17.909	576.224
Kateterizacija in menjava urin. katetra pri ženskah	791	51	178	585	883	356	383	188	154	3.569
Odvzem laboratorijskega materiala	34.590	4.841	6.776	11.456	38.725	20.121	5.418	10.564	6.482	138.973
Merjenje venoznega krvnega pritiska	23.541	1.386	6.633	11.268	40.495	12.053	1.292	8.811	14.381	119.860
Razgibanje	2.699	2.858	25	510	637	632	105	114	2.093	9.673
Aplikacije klizme	567	36	111	354	873	94	100	79	118	2.332
Ostali posegi	12.767	2.792	4.388	5.910	29.170	10.420	1.828	4.288	3.821	75.384
SKUPAJ	236.084	51.727	89.088	162.462	361.753	244.092	84.846	80.450	79.092	1.389.594

Vir: Statistično poročilo o delu patronažnega varstva, Obr. 8,95

SEZNAM GRAFOV IN TABEL

SEZNAM GRAFOV

5.2 Graf 1: Preventivni in kurativni obiski v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva , Slovenija, 1995–2013	5-2
5.2 Graf 2: Preskrbljenost z zdravstvenim osebjem v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva , Slovenija, 2004–2013.....	5-4
5.2 Graf 3: Prvi kurativni obiski v dejavnosti patronažnega varstva , Slovenija, 2004–2013.....	5-6
5.2 Graf 4: Preventivni in kurativni obiski v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po zdravstvenih regijah , Slovenija, 2013	5-11

SEZNAM TABEL

5.2 Tabela 1: Zdravstveno osebje in obiski v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva , Slovenija, 2004–2013.....	5-3
5.2 Tabela 2: Obiski v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva , Slovenija, 2013.....	5-4
5.2 Tabela 3: Preventivni obiski v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po varovancih , Slovenija, 2013	5-5
5.2 Tabela 4: Prvi kurativni obiski v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po starostnih skupinah , Slovenija, 2013.....	5-6
5.2 Tabela 5: Vzroki za prve kurativne obiske v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po poglavjih MKB-10 , Slovenija, 2013	5-7
5.2 Tabela 6: Vrste strokovnih storitev pri kurativnih obiskih v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva , Slovenija, 2013.....	5-8
5.2 Tabela 7: Zdravstveno osebje v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po zdravstvenih regijah , Slovenija, 2013	5-9
5.2 Tabela 8: Obiski v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po zdravstvenih regijah , Slovenija, 2013.....	5-10
5.2 Tabela 9: Preventivni obiski v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po varovancih in zdravstvenih regijah , Slovenija, 2013.....	5-11
5.2 Tabela 10: Prvi kurativni obiski v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po starostnih skupinah , Slovenija, 2013.....	5-12
5.2 Tabela 11: Vzroki za prve kurativne obiske v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po poglavjih MKB-10 in zdr. regijah , SLO, 2013	5-13
5.2 Tabela 12: Vrste strokovnih storitev pri kurativnih obiskih v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po zdr. regijah , SLO, 2013.....	5-14

DEFINICIJE

Okrajšave in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
PV	Patronažno zdravstveno varstvo	Je posebna oblika zdravstvenega varstva, ki opravlja aktivno zdravstveno in socialno varovanje posameznika, družine in skupnosti v stanju zdravja in blagostanja, pa tudi v obdobju bolezni, poškodb ali onemoglosti.	Podrobnejša metodološka navodila so objavljena na spletni strani NIJZ RS: http://www.nijz.si/podatki/evidenca-patronazne-zdravstvene-nege	Community nursing and home care
DMS	Patronažna medicinska sestra/ Diplomirana medicinska sestra	Patronažna medicinska sestra je diplomirana ali višja medicinska sestra, ki koordinira delo v negovalnem in zdravstvenem timu z dejavnostmi v zdravstvenem domu in izven njega. Patronažna medicinska sestra je nosilka patronažne dejavnosti. Ugotavlja potrebe po zdravstveni negi, načrtuje intervencije zdravstvene nege, jih izvaja in vrednoti dosežene cilje. Je koordinatorka vseh oblik pomoči na domu in je vez med posameznikom in njegovim osebnim zdravnikom. Vodja patronažne službe naj bi imel specializacijo s področja patronažne zdravstvene nege ali fakultetno izobrazbo.	V patronažnem varstvu v Sloveniji je (po podatkih BPI IVZ16, VZD 510) med zaposlenimi, ki izvajajo patronažno zdravstveno nego, 10 različnih poklicnih skupin. Zaradi večje transparentnosti in izračuna preskrbljenosti je bilo potrebno združevanje poklicnih skupin, ki je bilo narejeno s soglasjem stroke patronažne zdravstvene nege (IO sekcija za patronažo, na Zbornici-Zvezi, marec, 2010). Zaposleni so združeni po stopnji izobrazbe in delu, ki ga v praksi dejansko opravljajo. V kategorijo DMS so združeni zaposleni z višjo, visoko in univerzitetno izobrazbo, ki v praksi kompetentno opravljajo delo diplomirane medicinske sestre.	Community health nurse
TZN	Tehnik zdravstvene nege	Je član negovalnega tima in po navodilih patronažne medicinske sestre v procesu zdravstvene nege izvaja negovalne intervencije.	V skladu z dodatnim pojasnilom pri DMS so tudi v kategoriji TZN združeni vsi zaposleni s srednješolsko zdravstveno izobrazbo, ki v praksi kompetentno opravljajo delo zdravstvenega tehnika.	Nursing assistants
	Varovanec	Patient		Patient

Okrajšave
in kratice

NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
Preventivna dejavnost patronažnega varstva	Preventivna dejavnost patronažnega varstva vključuje zdravstveno-socialno obravnavo posameznika, družine in skupnosti ter zdravstveno nego otročnice in novorojenčka na domu.	Preventivno dejavnost patronažna medicinska sestra načrtuje samostojno, na osnovi Pravilnika za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni (Ur. list RS, št. 19/98, 47/98, 26/00, 67/01, 33/02 37/03, 117/04, 31/05, 83/07, 22/09 in 17/15) in Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja ZZZS (Ur. list RS, št. 3/98 s spremembami in dopolnitvami). Za izvajanje preventivne dejavnosti v sklopu patronažnega varstva je kompetentna diplomirana medicinska sestra.	Community nursing
Kurativni obisk – prvi	Prvi kurativni obisk je prvi neposredni stik varovanca s patronažno medicinsko sestro na varovančevem domu zaradi nove bolezni ali stanja v poročevalskem obdobju.	Prvi kurativni obisk opravi patronažna medicinska sestra na osnovi delovnega naloga varovančevega izbranega zdravnika. Po strokovnih smernicah prvi kurativni obisk lahko opravi le diplomirana medicinska sestra. Zdravnik je dolžan na delovni nalog zabeležiti šifro glavne diagnoze po MKB-10-AM, verzija 6.	First curative home visit
Kurativni obisk – ponovni	Ponovni kurativni obisk je vsak neposredni stik varovanca s patronažno medicinsko sestro na varovančevem domu zaradi nadaljnje obravnave določene bolezni ali stanja.	Po presoji diplomirane medicinske sestre ponovni kurativni obisk lahko opravi zdravstveni tehnik, če je obravnava v sklopu njegovih kompetenc.	Further curative home visit

Okrajšave in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
	Aktivnosti in kompetence v zdravstveni negi		Poklicne aktivnosti in kompetence v zdravstveni in babiški negi, Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov, Ljubljana 2008; to je dokument, v katerem so opredeljene aktivnosti v zdravstveni negi, ki jih opravljajo izvajalci s seznama poklicev v zdravstveni negi glede na svojo izobrazbo.	Activities and competencies in health care
	Zdravstvena regija	Regija pomeni pokrajino, območje, predel ali ozemlje, ki ga družijo podobne ali celo istovetne naravne in/ali družbene značilnosti. Pod pojmom zdravstvena regija je tako opredeljeno območje, ki ga družijo socialnomedicinske, epidemiološke, higienske in zdravstvenoeколоške značilnosti.	Regionalizacija na zdravstvene regije je bila za potrebe zdravstvene statistike narejena na podlagi analize gravitacijskih območij.	Health region